

CONSULT ten behoeve van de Permanente Contactgroep Verkeersveiligheid (PCGV) (Subgroep Statistiek)

Globale Analyse van de geraamde verkeersongevallencijfers over het eerste halfjaar van 1978

R-78-29

Voorburg, november 1978

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

1. INLEIDING

Dank zij de medewerking van het CBS kan thans in het kader van het project UBI (Uitgebreide Beleidsinformatie) binnen een periode van vier maanden na de maand waarin de verkeersongevallen plaatsvonden beschikt worden over gedetailleerde, geraamde ongevalgegevens. Hoewel het niet de verwachting is dat de definitieve aantallen aanzienlijk van de geraamde aantallen zullen afwijken dienen de voorlopige resultaten met de nodige voorzichtigheid gebruikt te worden.

Voor een goed begrip is naast de verkeersongevallengegevens ook enige informatie gegeven over de verkeersprestatie en weersomstandigheden.

De analyse is thans nog voornamelijk beschrijvend van karakter en blijft hoofdzakelijk beperkt tot het aantal verkeersdoden, omdat de ontwikkelingen in deze groep nauwelijks beïnvloed worden door veranderingen in het registratieniveau. Ze heeft uitsluitend tot doel het signaleren van (on)gewenste ontwikkelingen. Hierdoor is het wel reeds mogelijk, veel eerder dan voorheen het geval was, tot actie over te gaan.

Het materiaal is helaas te beperkt om verklaringen te geven van de geconstateerde ontwikkelingen, omdat hiervoor de beschikbare ongevalgegevens in dit stadium veelal niet gedetailleerd genoeg zijn en voldoende, betrouwbare expositiegegevens ontbreken.

Om dezelfde redenen is het ook nog niet goed mogelijk verschillen in ontwikkelingen van risico te geven.

Aan het verkrijgen van de voor verdergaande analyse zo noodzakelijke gegevens wordt o.a. in het kader van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag met grote voortvarendheid gewerkt.

Over 1977 zijn nu de definitieve aantallen beschikbaar. Voorzover mogelijk is hiervan gebruik gemaakt.

2. ONTWIKKELING AANTALLEN VERKEERSONGEVALLEN EN VERKEERSSLACHTOFFERS EERSTE HALFJAAR 1978

Aantal verkeersongevallen en verkeersgewonden 1% hoger

Het totale aantal ongevallen, d.w.z. het totale aantal geregistreerde ongevallen met dodelijke afloop en/of letsel, is in de eerste helft van 1978 ongeveer 1% hoger dan in de overeenkomstige periode van 1977: ca. 26.600 om 26.331. Deze stijging is overigens geringer dan de stijging in de paar voorafgaande jaren.

Het aantal geregistreerde verkeersgewonden in het eerste halfjaar van 1978 is ook ongeveer 1% hoger dan in het eerste halfjaar van 1977: ca. 30.870 om 30.537. De stijging van het aantal gewonden neemt de laatste 12 maanden wat minder toe dan in de daaraan voorafgaande periode van 12 maanden.

Aantal verkeersdoden ruim 100 lager

Het totale aantal verkeersdoden in het eerste halfjaar van 1978 (ca. 1115) ligt ongeveer op het niveau van 1975 en 1976, maar is ca. 110 (= ca. 9%) lager dan in 1977.

Daling aantal verkeersdoden voornamelijk bij passagiers van personen- auto's

Het ten opzichte van de eerste helft van 1977 lagere totale aantal verkeersdoden in de eerste helft van 1978 is voornamelijk het gevolg van de daling in het aantal gedode personenauto-passagiers: ca. 175 om 284.

Als deze categorie buiten beschouwing wordt gelaten, is het overige aantal verkeersdoden in de eerste helft van 1978 nagenoeg gelijk aan dat van de eerste helft van 1977: ca. 940 om 942.

Het totale aantal doden bij de tweewielers tendeert naar een lichte stijging. Opmerkelijk is dat het aantal bromfietzersdoden, dat een geruim aantal jaren duidelijk afnam, sinds medio 1977 weer toeneemt.

Het aantal voetgangersdoden is in vergelijking met de betreffende periode in de voorgaande jaren iets lager; gezien de ontwikkeling is het vooralsnog niet zeker of er sprake is van een trendmatige of van een tijdelijke daling.

Daling aantal verkeersdoden hoofdzakelijk buiten de bebouwde kom

Het aantal verkeersdoden ten gevolge van ongevallen binnen de bebouwde kom is iets lager dan dat in de eerste helft van 1977: ca. 403 om 431. De voortschrijdende 12-maandstotalen vertonen echter zodanige schommelingen dat hier niet gesproken kan worden van een duidelijke toename of afname sinds ultimo 1975.

Het aantal verkeersdoden ten gevolge van ongevallen buiten de bebouwde kom is in de eerste helft van 1978 beduidend lager dan in die van 1977 (ca. 712 om 795); het ligt ongeveer op het niveau van 1976, maar is toch nog hoger dan in het eerste halfjaar van 1975. Het aandeel in het totale aantal verkeersdoden nam geleidelijk iets toe; 1975/76: 61%, 1977/78: 64%.

Aantal verkeersdoden in de leeftijdsgroep 15-19 jaar gestegen, dat van de meer dan 20-jarigen gedaald

Het aantal verkeersdoden in de leeftijdsgroep 0-14 jaar is in de loop der jaren vrij stabiel. Het is ook in de eerste helft van 1978 nagenoeg gelijk aan dat van de eerste helft van 1977: ca. 145 om 144. De leeftijdsgroep 15-19 jaar is de enige waarvan het aantal doden in de eerste helft van 1978 beduidend hoger is dan in de overeenkomstige periode van 1977: ca. 205 om 179. In deze groep valt reeds vanaf 1976 een duidelijke stijging te constateren.

Bij de overige leeftijdsgroepen waren de aantallen doden over het eerste halfjaar van 1978 gemiddeld ca. 15% lager dan in het eerste halfjaar van 1977: ca. 766 om 902.

3. ONTWIKKELING KERNCIJFERS VERKEERSPRESTATIE EN WEERSOMSTANDIGHEDEN
EERSTE HALFJAAR 1978

Stijging verkeersprestatie van 5 à 10%

Aan de hand van gegevens over de afzet van brandstof voor motorvoertuigen, het aantal door personenauto's afgelegde kilometers en de verkeersindex (ontwikkeling van de verkeersintensiteiten op wegen buiten de bebouwde kom) kan geconcludeerd worden dat de totale verkeersprestatie (van motorvoertuigen) in het eerste kwartaal van 1978 hoger was dan de verkeersprestatie in het eerste kwartaal van 1977. De stijging van 1978 t.o.v. 1977 heeft vermoedelijk zo'n 5 à 10% bedragen. Gegevens over het tweede kwartaal 1978 zijn helaas nog niet beschikbaar.

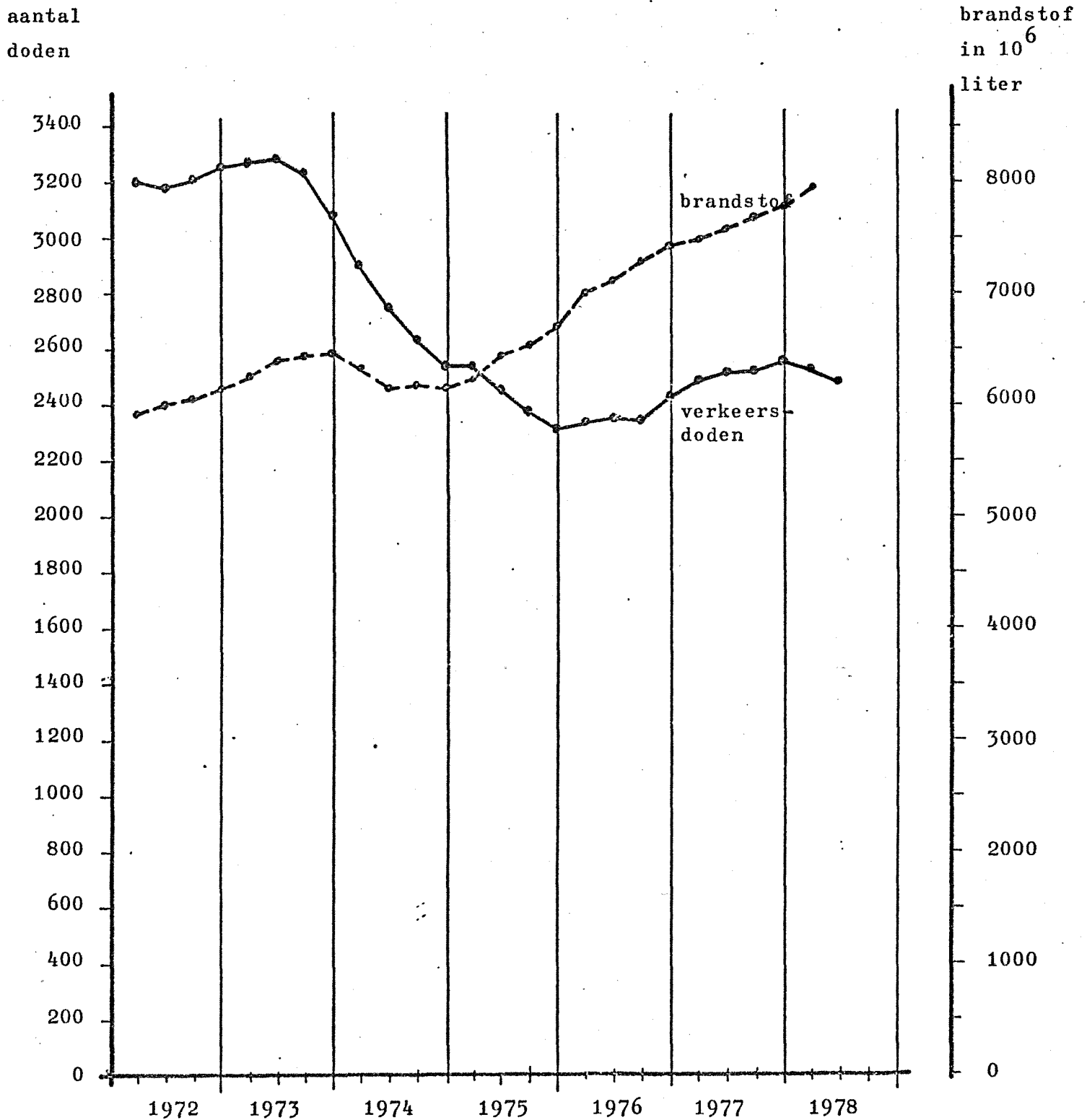
Alleen meer sneeuwdagen

Voor zowel wat betreft het aantal uren neerslag als voor de gemiddelde windsnelheid verschilde de eerste helft van 1978 niet noemenswaard van de overeenkomstige periode van 1977.

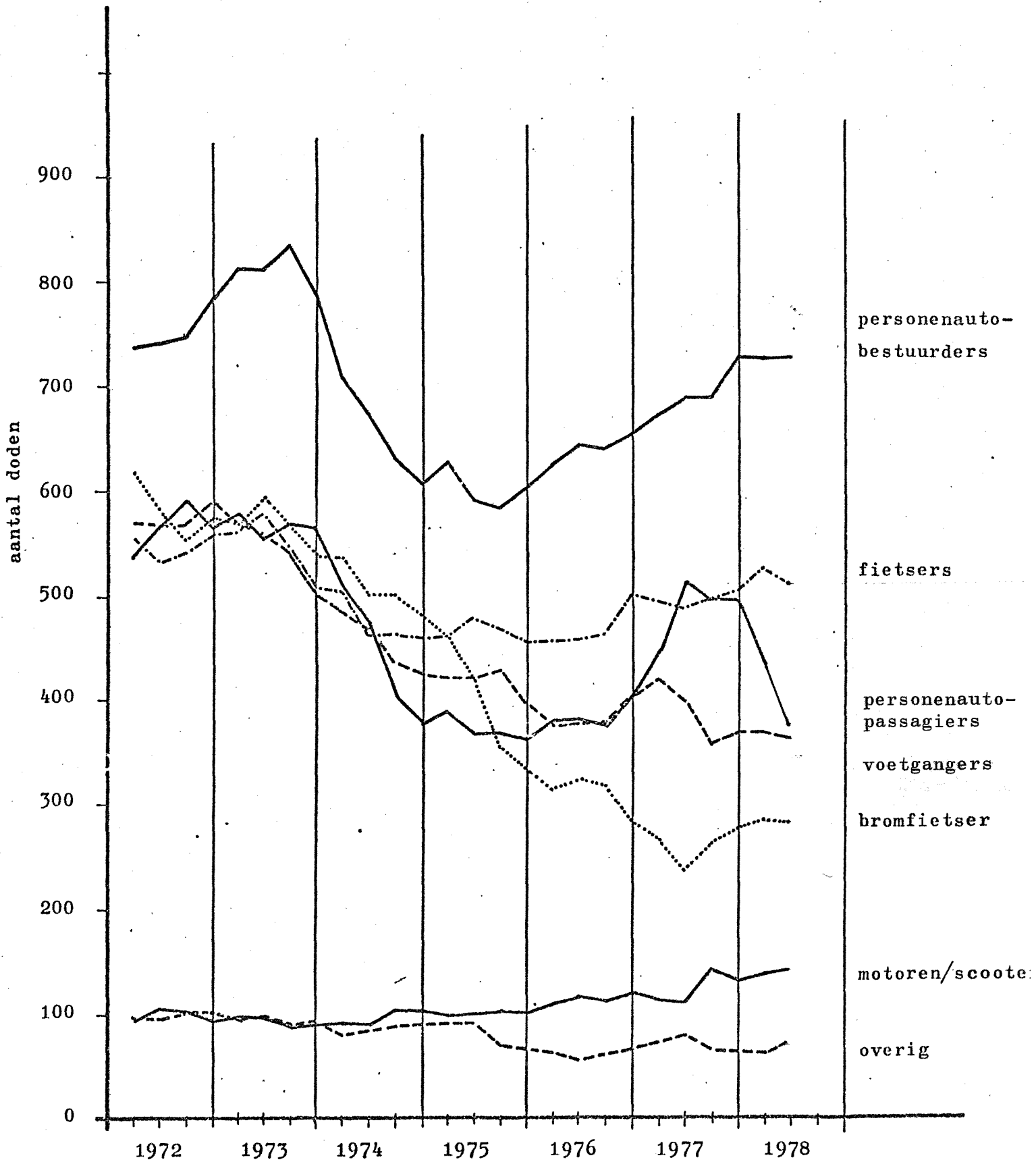
Wel was het aantal sneeuwdagen in de eerste helft van 1978 (25) hoger dan in de eerste helft van 1977 (14). Dit verschil deed zich voornamelijk voor in de maand februari.

N.B. Aangezien de verschillen in het aantal doden tussen de eerste helft van 1978 en die van 1977, zowel bij het eerste kwartaal als bij het tweede kwartaal optreden, is - mede op basis van bovenstaande gegevens - de veronderstelling gewettigd dat de invloed van de weersomstandigheden op het totale aantal doden van het eerste halfjaar van 1978 waarschijnlijk niet groot is geweest.

Grafiek 1. Ontwikkeling van de per kwartaal voortschrijdende jaartotalen van het totaal aantal overleden verkeersslachtoffers en de totale afzet van motorbrandstof op de binnenlandse markt.

Grafiek 2. Ontwikkeling van de per kwartaal voortschrijdende jaartotalen van overleden verkeersslachtoffers naar wijze van deelname.

Grafiek 3. Ontwikkeling van de per kwartaal voortschrijdende jaartotalen van het aantal verkeersdoden naar bebouwing

